

RAPPORT

M-1151 | 2018

Oppsummering av resultater for aksjon pukkverk 2018

KOLOFON

Utførende institusjon

Miljødirektoratet

Oppdragstakers prosjektansvarlig

Einar Knutsen

Kontaktperson i miljødirektoratet

Rune Aasheim

M-nummer

M-1151 | 2018

År

2018

Sidetall

14

Miljødirektoratets kontraktnummer

[Kontraksnummer]

Utgiver

Miljødirektoratet

Prosjektet er finansiert av

[Prosjektet er finansiert av]

Forfatter

Rune Aasheim

Tittel

Oppsummering av resultater for aksjon pukkverk 2018

Sammendrag

Hovedmålene for aksjonen var å bidra til at bransjen overholder kravene i tillatelser og forskrift, avdekke problematiske miljøforhold og vurdere utviklingen i bransjens etterlevelse av regelverket etter forrige tilsynsaksjon i 2012. Resultatene fra aksjonen viste færre brudd på regelverket i 2018 enn i 2012, men det er fortsatt behov for å øke kunnskapsnivået i bransjen om hvilken påvirkning virksomhetene har på miljøet, og bevisstgjøring av plikten virksomhetene har til å unngå eller begrense denne påvirkningen.

4 emneord

Tilsyn, pukkverk, industri, fylkesmannen

4 subject words

[4 subject words]

Forsidefoto

Sandtak og pukkverk i Hordaland. Foto: Fylkesmannen i Hordaland

Innhold

	Side
1. Innledning	
1.1 Bakgrunn for aksjonen	3
1.2 Mål for aksjonen	3
1.3 Tema for aksjonen	3
2. Praktisk gjennomføring	
2.1 Utvelgelse av tilsynsobjekter	4
2.2 Samarbeid med andre	5
3. Resultater	
3.1 Hva som ble avdekket	
Sammenligning av resultatene fra aksjonene i 2012 og 2018	6
3.2 Diagrammer	7
4. Vurdering av resultatene	9
5. Oppfølging av aksjonen	11
Vedlegg	
Oversikt over virksomhetene som ble kontrollert i aksjonen	12

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for aksjonen

Aksjonen på pukkverk i 2018 er en oppfølging av tilsvarende landsdekkende aksjon i 2012. Formålet med aksjonen var å bidra til at virksomhetene følger krav i tillatelser, forurensningsforskriftens kapittel 30 og annet relevant regelverk, og se om det har vært en forbedring i bransjen siden aksjonen i 2012. Aksjonen omfattet både stasjonære og mobile pukkverk.

Miljøproblemer knyttet til produksjonen av pukk:

- Utslipp av støv til luft kan føre til nedstøving av naboeiendommer og helsefarlige nivåer av svevestøv
- Utslipp av steinpartikler til vann kan føre til nedslamming og forurensning av vassdrag
- Støy til omgivelsene fra prosessanleggene og tilhørende transport
- Miljørisiko ved mottak, lagring og bruk av returmasse (returasfalt og returbetong)
- Uforsvarlig håndtering av farlig avfall

Forurensningsforskriften, kapittel 30 "Forurensninger fra produksjon av pukk, grus, sand og singel" gjelder for stasjonære og midlertidige/mobile knuseverk, samt siktestasjoner som produserer pukk, grus, sand og singel. Midlertidige/mobile virksomheter regnes som stasjonære etter at virksomheten har foregått på samme sted mer enn ett år.

Forurensningsforskriften kapittel 30 regulerer forurensning fra pukkverk. Forskriften er en selvstående forskrift. Det innebærer at forurensning fra virksomheter som er omfattet av kapitlet, er tillatt, så lenge forurensningen ikke overskrider de grensene som følger av forskriften. Fylkesmannen kan kreve at pukkverk skal ha særskilt tillatelse, dersom særlige forhold tilsier det (§ 30-2). Utgangspunktet er at hvis det viser seg å være forurensning fra et pukkverk som ikke er regulert med grenser i forskriften og som det er behov for å regulere, så må fylkesmannen bestemme at virksomheten skal ha særskilt tillatelse.

1.2 Mål for aksjonen

Hensikten med aksjonen var å få oversikt over etterlevelsen av miljøkrav i bransjen. Aksjonen hadde følgende mål:

- Bidra til at bransjen overholder kravene i tillatelser og forskrifter
- Avdekke problematiske miljøforhold knyttet til utslipp til luft og vann, støy og håndtering av avfall
- Bidra til økt kunnskap hos virksomhetene om regelverket og konsekvensene for miljøet av egen drift
- Bidra til lik praksis i håndtering av bransjen fylkesvis
- Vurdere om bransjens etterlevelse av regelverket har blitt bedre etter aksjonen i 2012

1.3 Tema for aksjonen

Aksjonen hadde følgende hovedtemaer for tilsynene:

1. Utslippskontroll
 - overholde utslippsgrense for mengde nedfallsstøv
 - overholde utslippsgrense for suspendert stoff til vann
 - utslippsreducerende tiltak
 - eventuelle andre krav i utslippstillatelser
2. Støy
 - overholde støykrav
 - gjennomført støyutredning
 - støyreducerende tiltak
3. Måleprogram
 - måleprogram for støy, støvnedfall og utslipp til vann
4. Håndtering av avfall og returmasser
 - næringsavfall
 - lagring av avfall/deponi
 - returmasser
 - mottakskontroll
 - lagring
 - gjenvinning
 - farlig avfall:
 - levering/deklarering til lovlig mottaker
 - mellomlagring og sortering
5. Internkontroll
 - risikovurdering for påvirkning av ytre miljø
 - rutiner for håndtering av avfall og kjemikalier
 - system for avviksrapportering

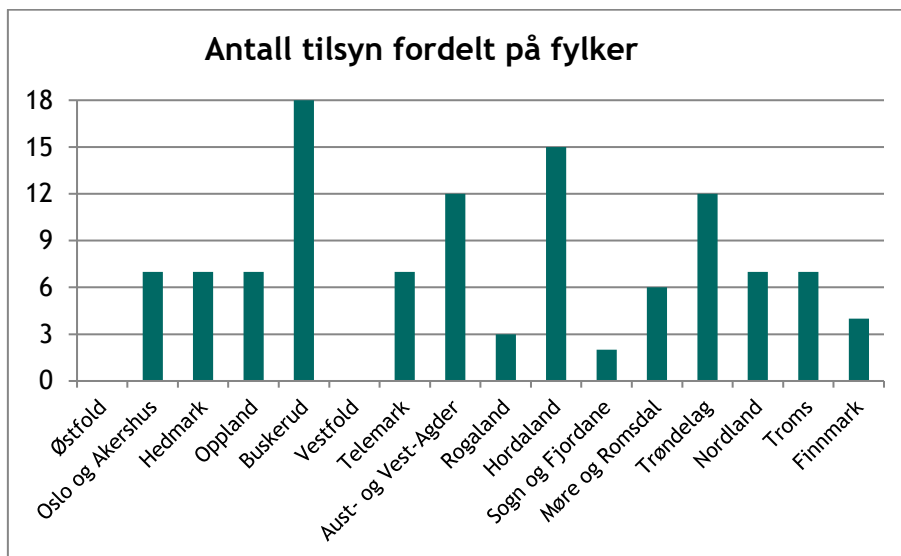
I tilsynene var det viktig å kontrollere om virksomhetene har kunnskap om regelverket og plikten til å unngå forurensning, og at de har risikovurdert fare for forurensning til ytre miljø.

2. Praktisk gjennomføring

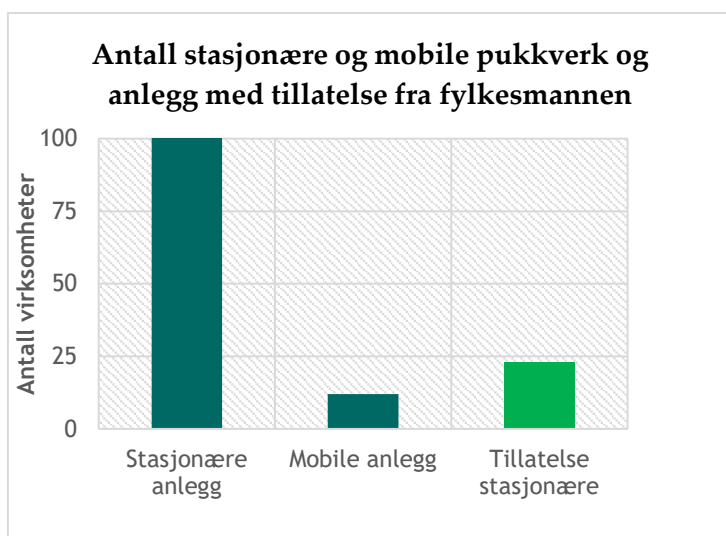
2.1 Utvelgelse av tilsynsobjekter

I aksjonen ble det gjennomført 113 tilsyn. Alle fylkene unntatt Vestfold og Østfold deltok i aksjonen. Fordelingen av tilsynene er vist i figur 1. Tilsyn ble gjennomført på 101 stasjonære og 12 mobile pukkverk. I alt 23 av de stasjonære verkene har egne tillatelser fra fylkesmannen. Ingen av de mobile verkene som ble kontrollert, har egne tillatelser (se figur 2). I alt 33 av virksomhetene ble kontrollert både i 2012 og 2018.

Tilsynene ble gjennomført i mai-juni 2018. En oversikt over virksomhetene som ble kontrollert, er vist i vedlegget på side 11 og 12.

Figur 1
Oversikt over antall tilsyn som ble gjennomført i fylkene.

Figur 2
Fordeling av kontrollerte virksomheter på typer pukkverk og antall virksomheter som har egne tillatelser fra fylkesmannen. Ingen mobile pukkverk har egne tillatelser.

2.2 Samarbeid med andre

Miljødirektoratet har formidlet informasjon om aksjonen ved møte med bransjeforeningen "Norsk Bergindustri", <https://www.norskbergindustri.no/>

I tillegg er informasjon om aksjonen sendt til "Direktoratet for mineralforvaltning" <https://www.dirmin.no/>

3. Resultater

3.1 Hva som ble avdekket. Sammenligning av resultatene fra aksjonene i 2012 og 2018

Resultatene fra aksjonen på pukkverkene i 2018 er vist i figur 3 og 4, og sammenligning med aksjonen i 2012 i figur 5.

Virksomheter med brudd

Resultatene i figur 5 viser at andelen virksomheter som har brudd på regelverket, har gått ned eller vært omtrent uendret siden aksjonen i 2012 på de fleste sammenlignbare tilsynstemaer. Noen tilsynstemaer ble kontrollert bare i 2012 eller 2018.

Alvorlige brudd

Fylkesmannen avdekket brudd som ble vurdert som alvorlige hos 16 av virksomhetene i aksjonen. Hos fire av virksomhetene var hovedårsaken at samme brudd på lovverket ble funnet i forrige kontroll. Flest alvorlige brudd ble gitt på temaene internkontroll, utslipp til luft og håndtering av avfall. I aksjonen i 2012 ble det avdekket alvorlige brudd ved fem pukkverk.

Internkontroll - miljørisikovurdering og HMS-rutiner

Internkontrollforskriften inneholder krav om at miljørisikovurderinger skal gjennomføres og dokumenteres. I tillegg skal rutiner for helse, miljø og sikkerhet (HMS) være beskrevet.

Resultatene fra årets aksjon viser at nesten halvparten av de kontrollerte virksomhetene har mangler i gjennomføring av miljørisikovurderinger. Dette er omtrent samme resultat som i aksjonen i 2012. Det er færre som har mangler i HMS-rutinene, med en forbedring på ca. 10 % siden forrige aksjon.

Utslipp til luft

Forurensningsforskriften inneholder krav om at støvnedfallet ved nærmeste nabo ikke skal overskride 5 g/m² i løpet av 30 dager. Målingene skal gjennomføres av uavhengige konsulenter.

Resultatene viser at over halvparten av de kontrollerte pukkverkene har mangler i måleprogrammene. Målingene som er gjennomført, viser en markert nedgang i overskridelser av støvnedfallsgrensen siden 2012. Det er også en klar forbedring i bruk av konsulenter i disse målingene.

Utslipp til vann

Fylkesmannen avdekket lovbrudd på utslipp av forurenset vann hos 22 % av de kontrollerte virksomhetene. Utslippsgrensen på 50 mg/l er overskredet hos omtrent 10 % av virksomhetene både i 2012 og 2018.

Støy

Mangler i målinger og beregninger av støy ble funnet hos en fjerdedel av pukkverkene. Dette er en markant økning fra 7 % i 2012.

Gjennomførte målinger viste at støygrensene i forurensningsforskriften ble overskredet i 2012 og 2018 hos omtrent 10 % av virksomhetene.

Kravet om at sprengninger bare skal gjennomføres mandag-fredag kl. 7-16, ble overholdt på nesten alle pukkverkene i 2018. Det er en forbedring fra 2012 hvor ca. 10 % ikke overholdt dette kravet.

Håndtering av avfall

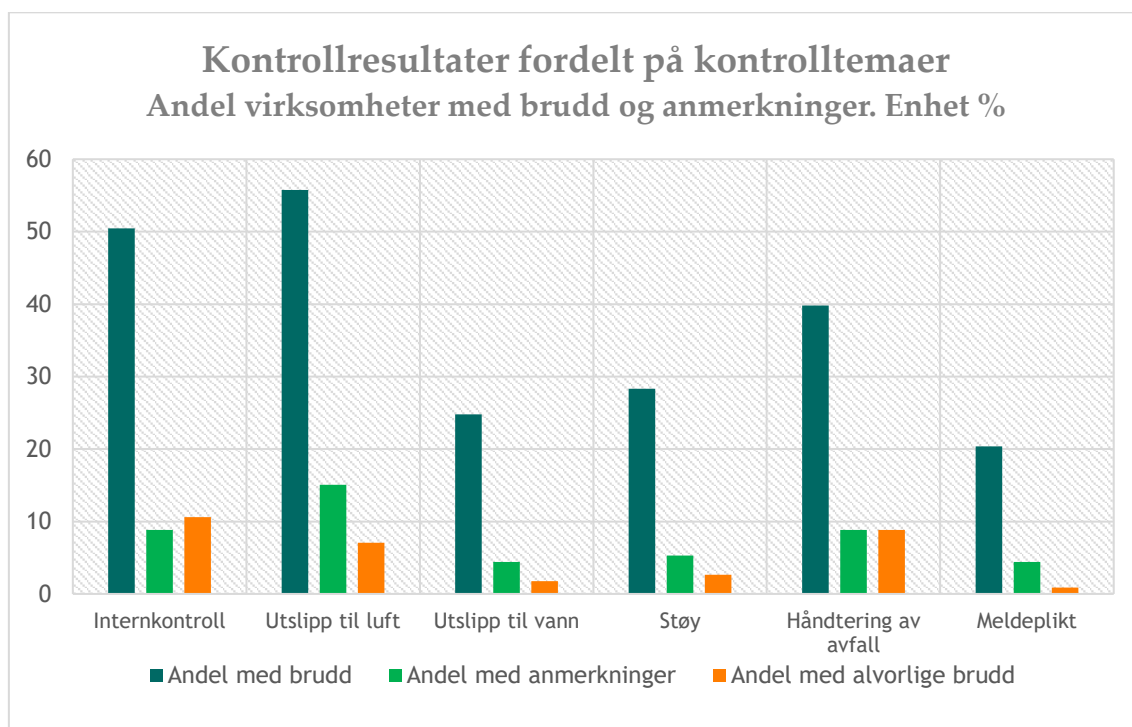
Aksjonen i 2018 viste markert forbedring i deklarerings og levering av farlig avfall. Mangler på dette temaet ble funnet på 40 % av pukkverkene i 2012 og 18 % i 2018.

Fylkesmannen avdekket mangler ved mottak av returmasser og lagring/levering av ikke-farlig avfall på rundt 10 % av pukkverkene. Eksempler på slike masser er herdede betongrester og restmaterialer (plast, metall, trematerialer) fra sikting av kompostjord. Hos noen virksomheter ble avfall ulovlig deponert på anleggsområdet.

Meldeplikt

Forurensningsforskriften inneholder krav om at pukkverk skal sende melding til fylkesmannen om oppstart eller endringer/utvidelser av virksomheten. Resultatene viser at ca. 10 % av pukkverkene ikke har overholdt meldeplikten i 2018. Dette temaet ble ikke kontrollert i 2012.

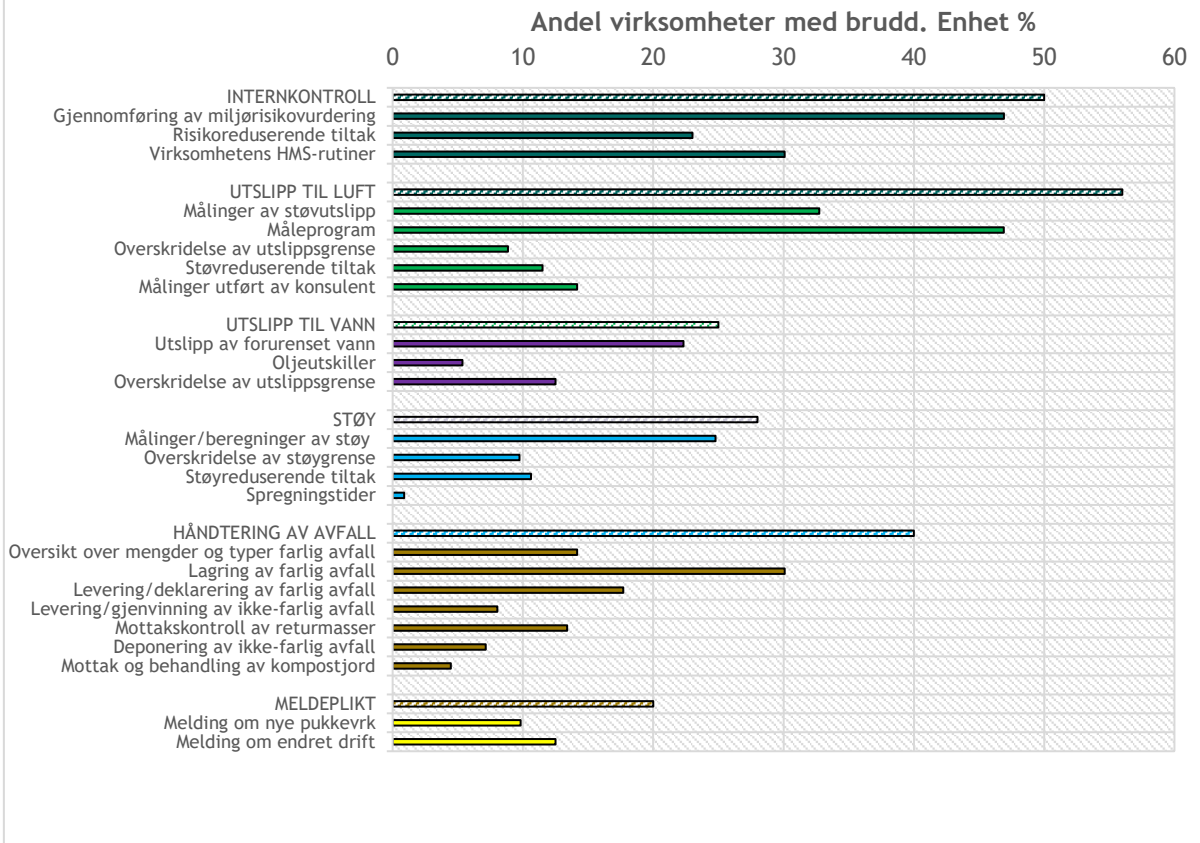
3.2 Diagrammer

Figur 3

Oversikt over andel brudd og anmerkninger fordelt på hovedkontrolltemaene. Eksempel: Omtrent 50 % av de 113 kontrollerte virksomhetene hadde brudd på kravene i internkontrollforskriften.

Fordeling av avvik på kontrolltemaer 2018

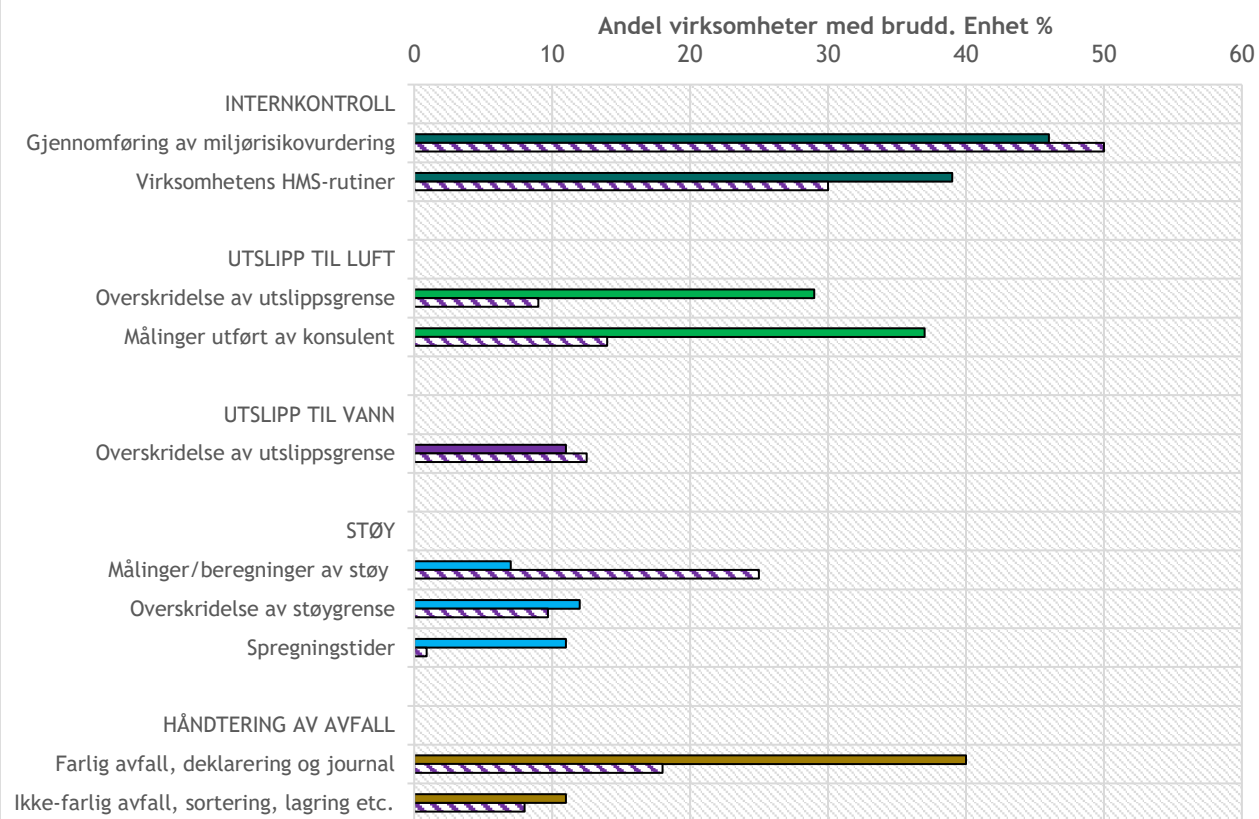

Figur 4

Oversikt over andel brudd fordelt på kontrolltemaene i tilsynsaksjonen på pukkeverk i 2018. Eksempel: Omtrent 9 % av de 113 kontrollerte virksomhetene hadde overskridelser av utslippsgrensen for støvnedfall

Fordeling av avvik på kontrolltemaer i 2012 og 2018

2018: skråmønstret linje

Figur 5
Oversikt over andel brudd i tilsynsaksjonen på pukkverk i 2012 og 2018, fordelt på kontrolltemaer som er felles for aksjonene i 2012 og 2018. Resultatene fra 2018 er vist som skråmønstrede linjer.

4. Vurdering av resultatene

Fylkesmannen kontrollerte 113 virksomheter i tilsynsaksjonen ved pukkverkene i 2018. I aksjonen i 2012 ble tilsyn gjennomført på 171 virksomheter. I alt 33 av virksomhetene ble kontrollert både i 2012 og 2018. Sammenligning av resultatene fra de to aksjonene gir et grunnlag for å vurdere utviklingen siden 2012 på etterlevelsen av miljøregelverket.

Tilsynsaksjonen i 2018 viste mange brudd på regelverket for følgende temaer:

Farlig avfall

Selv om det har vært en betydelig forbedring i levering og deklarerer av farlig avfall siden 2012, er det fortsatt mange pukkverk som har mangler i lagringen av avfallet. Omtrent 30 % av virksomhetene som ble kontrollert i 2018 har brudd på regelverket for lagring av farlig avfall. Forsvarlig håndtering av farlig avfall er viktig for å hindre at miljøfarlige stoffer forurensere ytre miljø.

Miljørisikovurderinger

Nesten halvparten av pukkverkene som ble kontrollert, har mangler i miljørisikovurderingene. Slike vurderinger er viktige for å vise hvilken påvirkning driften og utslippene fra virksomhetene har på det ytre miljøet, og gi grunnlag for risikoreduserende tiltak.

Mottak og deponering av returmasser og avfall

Noen pukkverk eller andre virksomheter lagrer ulovlige returmasser på pukkverkens område. Eksempler på slike masser er herdete betongrester og restmaterialer fra sikting av kompostjord. Hos noen virksomheter blir avfall ulovlig deponert på anleggsområdet. Lagerområder med avfall kan inneholde miljøfarlige stoffer som kan forurense naturområdene rundt pukkverkene.

Måleprogrammer for støy og støvnedfall

Resultatene viser at nær halvparten av virksomhetene har mangler i måleprogrammene som skal inngå i virksomhetenes internkontroll. Programmene skal inneholde oversikt over målingene som skal gjennomføres og hvordan virksomheten sikrer seg at målingene er representative for normal drift. Måleprogrammene er viktige for å vise at pukkverkens utslipp og miljøpåvirkning overholder kravene i regelverket.

Meldeplikt

Omtrent 10 % av pukkverkene etterlever ikke meldeplikten. Regelverket inneholder krav om at pukkverkene skal sende melding til fylkesmannen om oppstart eller vesentlige endringer/utvidelser av virksomheter. Fylkesmannen benytter meldingen til blant annet å vurdere hvorvidt det er behov for særskilte reguleringer gjennom tillatelse eller unntak.

Tilsynsaksjonen i 2018 viste få brudd på regelverket for følgende temaer:

Støy og utslipp til luft og vann

Resultatene viser få overskridelser av grensene for støvnedfall, støy og utslipp av forurensning til vann. Kravet til sprengningstider overholdes av nesten alle pukkverkene. Dette er bra for naboområdene siden grensene fra støvnedfall og støy gjelder ved nærmeste eller mest utsatte nabo. Fylkesmannen fant også få mangler i kontroll og tømning av oljeutskillere.

Sammenligning av resultatene fra aksjonene i 2012 og 2018

Resultatene fra temaer som ble kontrollert både i 2012 og 2018, viser følgende forbedringer fra 2012:

- Færre overskridelser av støvnedfallsgrensen hos nærmeste eller mest utsatte nabo
- Økt bruk av uavhengige konsulenter i målingene av støvnedfall
- Bedre overholdelse av kravet om sprengningstider
- Forbedring i deklarerer og levering av farlig avfall

Uendret eller redusert grad av etterlevelse:

- Omtrent uendret for gjennomføring av miljørisikovurderinger og overskridelser av grensene for støy og utslipp av forurensning til vann
- Flere brudd på kravene til målinger og beregninger av støy

Forbedringene siden 2012 gjelder særlig etterlevelse av krav i forurensningsforskriftens kapittel 30. Mange pukkverk overholder fortsatt ikke internkontrollforskriftens krav til miljørisikovurderinger. Slike vurderinger er viktige for å kartlegge hvilken påvirkning virksomhetene har på det ytre miljøet og gi grunnlag for risikoreduserende tiltak.

5. Oppfølging av aksjonen

Resultatene fra aksjonen i 2018 viser behov for å følge opp bransjen pukkverk, særlig på temaene hvor det ble avdekket mange brudd på regelverket. Viktige oppfølgingspunkter er å øke kunnskapsnivået i bransjen om hvilken påvirkning virksomhetene har på miljøet. Pukkverk påvirker miljøet ikke bare gjennom selve pukkverkdriften, men også ved mottak, lagring og viderelevering av avfall. Virksomhetene må bevisstgjøres på sine plikter for å unngå eller begrense denne påvirkningen.

Virksomhetene har plikt til å rette bruddene som ble avdekket under aksjonen. Fylkesmannen følger opp pukkverkene for å bidra til at brudd på regelverket blir utbedret. De vil ved behov gjennomføre oppfølgende tilsyn for å kontrollere at brudd er rettet opp og utarbeide nye eller endre nåværende tillatelser til virksomhetene. Fylkesmannen vil følge opp med nye tilsyn av pukkverkbransjen fremover.

Miljødirektoratet og fylkesmannen forventer at virksomhetene og bransjeforeningene bruker resultatene fra tilsynsaksjonen til å bedre kompetansen og sikre en god etterlevelse av regelverket.

Vedlegg

Oversikt over virksomhetene som ble kontrollert i tilsynsaksjonen på pukkverk i 2018
Virksomheter som ble kontrollert både i 2012 og 2018, er skrevet i *kursiv*

AUST- OG VEST-AGDER	NORDLAND
<i>Br. Thorkildsen AS Pukkverk</i>	Atle Mathiassen AS
Hausvik pukkverk - Velde Fjellboring AS/Velde Pukk	E6 Kulstaddalen - Mobilt knuseverk
Klodeborg Pukkverk	Kobbvågen knuseverk
Klodeborg Pukkverk - avd. Eydehavn	<i>Lemminkainen Norge AS Avd Lødingen Pukkverk</i>
Knusing - Stoa, Agder Singel og sand - ØP Anlegg AS	Lofotpukk AS
Lillesand Pukk AS - Nedre Hesthagen masseuttak	Rombak pukkverk Narvik AS
Lindland Pukk AS Lyngdal - Akersmyr	Veset pukkverk - Lemminkäinen
Masseuttak Hefteheia pukkverk	
<i>Ringknuten pukkverk AS</i>	OPPLAND
Ringknuten pukkverk AS, Studedalen	<i>Amsrud Pukkverk Maskinservice</i>
<i>TT Pukk AS</i>	<i>Hole kalkverk Bøverbru Vestre Toten</i>
<i>YIT Norge AS, avd. Ravneberget pukk</i>	<i>Lunner pukkverk, Oppenvegen</i>
	Myhre Grustak
BUSKERUD	Rondablikkdokka midlertidig pukkverk
Byemoen grustak	Sorteringsanlegg ved Åndalen pukkverk
Franzefoss Pukk AS avd. Lierskogen	Åndalen pukkverk Hunndalen, Gjøvik Veidekke
Grønneflåta masseuttak	
Grønneflåta, Numedal Maskin og Transport AS	OSLO OG AKERSHUS
Gulsvik naturstein og massetak	Feiring Bruk - Hjera Pukkverk i Eidsvoll
Hemsil - Langeset grustak - TH MASKIN AS	Feiring Bruk AS avd. Bjønndalen Bruk
Hemsil - Langeset grustak 1 - Hemsedal Maskinlag AS	<i>Franzefoss Pukk AS, Avd Bondkall - Pukkverk</i>
Hemsil - Langeset grustak 2, Hemsedal Maskinlag AS	Franzefoss Pukk AS, Avd. Steinskogen
Kongsberg miljødeponi	Skolt Pukkverk avd. Vestby
<i>Prestmoen grustak, John Myrvang AS</i>	Veidekke AS - Tangen Pukkverk - Maura
Prestmoen/ Bjorsåte grustak og pukkverk	<i>Åsland pukkverk AS, avd. Huken</i>
<i>Redalen pukkverk, Holtet Pukk og Betong</i>	
Renningsåsen pukkverk	ROGALAND
<i>Skarsberget masseuttak og pukkverk/Olberg steinbrudd</i>	Bjelland AS - Knuseverk Skurve nord
Svelviksand AS Avd Hurum, Verket	<i>Hellviksplitt</i>
Søre Risteigen Masseuttak	<i>NorStone, avd. Tau</i>
Torpo Pukkverk	
Vestlia Masseuttak	SOGN OG FJORDANE
	<i>Bruland sandtak, Røyseth Maskin AS</i>
FINNMARK	<i>Vie Magne Hafstad</i>
Finnmark Sand AS	
Kautomaskin Ådjetjohka grustak	TELEMARK
Mietinen Maskin AS, Nyelv industriområde	<i>Bjørndalen Pukkverk AS</i>
Storskaret grustak	Farsjø Pukk AS - pukkverk
	Herremo Pukk og Grus AS - pukkverk - syd
HEDMARK	NCC Industry AS, avd. Skien Pukkverk AS
Auma fjelltak	Norstone AS avd Nenset sandtak
<i>Gunnar Holth AS, avd. Midtskogen, Elverum</i>	Rønningåsen Pukkverk - Norsk Pukkservice AS
Kolomoen - Hæhre AS - mobilt knuseverk	Steintransport AS - massetak knuseverk
<i>Mistra grustak, Åkrestrømmen</i>	
Rudshøgda Pukkverk AS (Hamar Pukk og Grus AS)	
Solør Pukk AS, Arneberg	
Tømtten massetak	

HORDALAND	TROMS
Asphaug Maskin - knuseverk - Kokstadflaten	<i>Bergneset pukkverk - Bergneset Pukk og Grus</i>
Brødrene Musland Maskin - Pukkverk	<i>Bjarkøy pukkverk YIT</i>
Etne Sand og Pukk vaske/knuseverk	Blomjoten masseuttak-Harstad Maskin
Franzefoss Pukk AS avd. Eide, Pukkverk Ågotnes	<i>Knuseverk Kvalsberget - Vannøya - Feiring Nord</i>
FSG AS, Steinavdelingen	<i>Pukkverk - Maskin og Anlegg - Berg Steinbrudd, Målselv</i>
Fyllingen Maskin knuseverk, Kokstaddalen	<i>Pukkverk Buktamoen - Veidekke Industri</i>
<i>Hardanger Rock AS</i>	<i>Pukkverk Tyttebærvika</i>
KA Aurstad - mobilt knuseverk- Kokstadflaten	
<i>Knuseverk Eikefet, Oster Pukk og Sand AS</i>	TRØNDELAG
<i>Knuseverk Flage Maskin Bømoen</i>	Egga grustak
Knuseverk Hordnesskogen	Fautgården massetak
NOBI Voss - sandtak - pukkverket	<i>Fossberga pukkverk</i>
<i>Os Knuseverk pukkverk Ådnadalen</i>	Gjølme pukkverk
Steinknuseverk Landmark Maskin	Hitra Pukkverk
Åsbø Sanddrift	Leirfall pukkverk
	Lia Pukkverk
MØRE OG ROMSDAL	Muruvik næringspark
Grønseth Maskin AS	Tjuvholet Steinbrudd
Gunnar Holth Kristiansund AS	Trettvikberga steintak
<i>K A Aurstad AS</i>	Øyan steintak
<i>Mekvik Maskin AS - anlegg for pukkverk</i>	
Mekvik Maskin AS - anlegg for returafalt	
Sylte Maskinstasjon AS, pukkverk Ås	

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no

Nett: www.miljodirektoratet.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo: Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratets hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er underlagt Klima- og miljødepartementet og har mer enn 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Våre viktigste funksjoner er å overvåke miljøtilstanden og formidle informasjon, være myndighetsutøver, styre og veilede regionalt og kommunalt nivå, samarbeide med berørte sektormyndigheter, være faglig rådgiver og bidra i internasjonalt miljøarbeid. sektormyndigheter, være faglig rådgiver og bidra i internasjonalt miljøarbeid.